

UKIA 2021/11

29/9-2021

Anna Wangenheim

Nunatta Karsiata 2020-imut naatsorsuutaasa Inatsisartunit akuerineqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

(Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoq)

(Siullermeerneqarnera)

Tamatta isumaqatigiissutigisinnaagunarpapput, 2020-mut Nunatta Karsiata naatsorsuutai COVID-19-mik annertuumik sunnerneqarsimammata. Soorlulu Naalakkersuisup eqqaareeraa, tuniluunneq pitsaasumik oqinnerusumillu qaangerniarunarpapput. Tuniluunnerli suli qaangiutinngilaq, taamaattumillu aningaasaqarnerup eqqummaariffiginissaanik annertuumik pisariaqartitsilluni. Politikkikkut silatusaartumik tulleriaarinissamik pisariaqartitsivoq, uanilu pingaartorujussuartut isigaarput, minnerunngitsumillu politikkikkut periusessianik pingaarnersiuinissaq, Naalakkersuisut piffissamut ungasinnerusumut eqqarsarnissaat nunap iluani nunanilu tamalaani assigusunik ajornartoortitsinissanut, inuaqatigiinni sunut tamanut upalungaarsimanissamut.

Tassani ukiup tullianut naatsorsuutit ernumassutigineqarput. Ukiuni qaangiuttuni suna ilinniutigisimavarput? Naammagittaalliuutit apeqqutillu saqqummiunneqartut kinguneqartissavagut? Qanoq ililluta Namminersorlutik Oqartussat tamakkiisumik naammassisaat uuttussavagut politikkikkullu aaqqissueeqqinnerit imaalillugit, ukiunut tulliuttunut aningaasartuutinut tulluussarlugit?

Nunatta karsiata naatsorsuutai 320 millioner koruuninik amigartoorutissatut naatsorsuutigineqarnermiit nikingapput, uagullu Demokraatiniiit tamaat isigalugu iluarismaarparput, tassami 455 millioner koruuninik amigartooruteqarnissaq missigersuutaasimagaluarmat, amigartoorulli pivusoq 135 millioner koruuniulluni. Tamanna sorpassuarnik pissuteqarpoq. Ataaserli pingaartoq unaavoq, pisariaqarsimammat tamatta akisussaaqatigiinnissarput, qanoq ililluta akileraartartut aningaasaataat qulakteerniarnerlugit, tamannalu annertuumik karsip misisorneratigut pisimalluni.

Pingaarnertut pitsaasumik aningaasatigut aqtsineq ukiuni kingulliunerusuni aningaasatigut ingerlalluarnermi, nunap aningaasaqarnera sillimmasesorsorsimavaa naammattumik, COVID-19-eqarnera atorsinnaasunngorlugu aningaasatigut inuttullu ajoqsiinata. Aningaasatigut ajoqsiinnerit, ajoraluwartumik takusagut nunani allani ajoqsiingaatsiarsimapput, inuit suliffeerullugit, ajornerpaatullu inuup inuuneranik naleqarsimalluni, aammalu ilutigalugu nunarsuaq tamakkerlugu inuutissarsiorneq niuernermik tunngavillit soorlu assersuutigalugu sanaartornermut atortussat eqqorneqarsimallutik. Taakkupput pingaarnertut nunarsuarmut tamarmut aammalu aningaasaqarnermut avataaneersunik tunngassuteqartut ilinniarfissavut nunatta aningaasaqarniarneranut. Allatut ajornartumik aningaasanut inatsimmi aningaasat pituttorsimasut isummerfigisariaqarpagut, soorlu nunap killeqarfiata avataanut inissiinernut, nunap ukiut tamaasa millionilikkaanik akilertagai, aammalu suli aningaasaqarnermut inatsimmi aningaasartuutaasussatut inatsimmi pituttugaasut ilaat.

Sanaartortorujussuvugut, pingaartumik illoqarfinni annerusuni, sanaartornermut atortut akii, qaffakkaluttuinnarlutik siusinnerusukkullu politikkikkut isummernerit ilimagineqartunik akisunerulersimapput. Taamaattumik pingaartuuvoq Nunatta karsiata naatsorsuutai ingerlaavartumik nakkutigineqarnissaat, kipisuitsumillu eqqummaariffigissallugu, aningaasaatitta sumut atorneqarnerat. Tassani isumaqarpugut COVID-19-ip ajornartoortitsinerata ilinniartissimagaatigut siusinnerusumiit pitsaanerusumik iliuuseqarnissatsinnik. Ukiuni kingullerni marlussunni annertuumik nunatta karsiata misissortarnera kingunerisimavaa, kontut ilaanni aningaasat atorneqarsimanngitsut allanilu atuisoqarpallaartoq. Assersuutitut Dronning Ingridip Napparsimavissuani Tarnikkut napparsimasut immikkoortortaanik illuliornerup nutaap takutippaa, politikkikkut pingaarnersiuinerit kinguarsarneqarsinnaasut, aammalu inunnut aningaasatigullu kinguneqarnerlussinnaasut. Inuttut, tarnikkut napparsimasut ukiuni amerlavallaartuni, pitsaassutsimigut kivinneqarnissaminik pisariaqartitsisimammat inuit pisariaqartitsisut pisariaqartitaannik ikiorniarlugit. Aningaasatigut, sanaartornermut atortussat naatsorsuutigisamit akisunerulersimammata nunarsuarmi niuernermi akit ilimagisamit qaffakkaluttuinnarsimammata.

Amerlanerujussuarnik assersuusiorsinnaagaluarpunga, Namminersorlutik Oqartussat allaffeqarfia, aqutsiviit kommunillu suleqatigalugit tamatta akileraarutigisatta sumut atorneqarnerat, aammalu politikkikkut suliniutitta eqaannerusumik innuttaasunut iluaqutaasumik suliarineqarnissaannut pitsaanerulernissatsinnut. Aaamma Namminersorlutik Oqartussat kukkunersiuisaluunniit erseqqissaraluarpassuk, Namminersorlutik Oqartussat aningaasanik aqutsinerat ilorraap tungaanut ingerlasoq. Isumaqarpugulli pitsaanerusumik ingerlatsisinnaasugut, torralaanerusumik pisariinnerusumillu politikkikkut suliniutitsinnut akissaqarsinnaalersilluta, taakkulu pingaarnersiortariaqarpagut, soorlu assersuutigalugu peqqinnissap isumaginninnerullu iluani pinaveersaartitsinikkut.

Taamatut oqaaseqarluta immikkoortortap Kukkunersiuinermut ataatsimiitaliamut aappassaaneerlugu suliarineqarnissaanut ingerlatinneqarnissaa innersuussutigaarpot.